

Gedragcode Sociale Veiligheid

Jeugdvakanties en -activiteiten

HISWA-RECRON
Versie december 2022

Inhoudsopgave

Inleiding	pag. 3
Definities	pag. 4
Reikwijdte	pag. 5
Vaststelling	pag. 5
Naleving	pag. 5
Maatregelen	pag. 5
Compliance	pag. 5
Gedragsregels	pag. 6
Vertrouwenspersoon	pag. 9
Kennisgeving	pag. 11

Inleiding

Tijdens jeugdvakanties en -activiteiten staat het plezier van de deelnemer centraal. Wij vinden het belangrijk dat minderjarigen (de deelnemers) veilig zijn tijdens de activiteiten en zich ook zo voelen. Wij hebben daarom aandacht voor het voorkomen en bestrijden van discriminatie, seksueel grensoverschrijdend gedrag en machtsmisbruik tijdens jeugdvakanties en -activiteiten. Elke vorm van discriminerend en/of seksueel getint gedrag in verbale of non-verbale zin, opzettelijk of onopzettelijk, die door de deelnemer als ongewenst of opgedrongen wordt ervaren, is onacceptabel en moet voorkomen worden. Dit geldt ook voor gedragingen als pesterijen onderling, opzettelijk iemand letsel toebrengen.

De Gedragscode Sociale veiligheid is bedoeld voor een stimulerend klimaat waarbinnen de vakanties en activiteiten kunnen worden uitgevoerd en ter voorkoming van discriminatie, seksueel grensoverschrijdend gedrag en machtsmisbruik. Tot een dergelijk klimaat behoren collegialiteit, respect en aandacht voor de ander tot de normale omgangsvormen en wordt op ongewenst gedrag alert gereageerd. De gedragscode geeft regels en aanbevelingen waaraan begeleiders zich gedurende hun dagelijkse werkzaamheden aan dienen te houden in de omgang met de deelnemers.

Ongewenst gedrag behoort altijd aan de orde te worden gesteld, hetzij door het rechtstreeks aanspreken van betrokkene(n), hetzij door het inschakelen van derden (vertrouwenspersoon).

Het doel van de gedragscode is om deze uitgangspunten expliciet onder de aandacht te brengen van alle van de jeugdvakanties en -activiteiten betrokken partijen.

Definities

Aanbieder:	de organisatie die jeugdvakanties en/of -activiteiten aanbiedt en/of verblijf biedt aan de deelnemers van jeugdvakanties of -activiteiten.
Agressie:	psychisch of fysiek lastigvallen, bedreigen of aanvallen van anderen.
Begeleider:	uitvoerende medewerkers (bijv. (hoofd)instructeurs en trainers); facilitaire medewerkers (bijv. keuken- en horecapersoneel, ondersteunend personeel) en stafmedewerkers (bijv. directie, team- en bedrijfsleiders).
Deelnemer:	de (minderjarige) persoon met een leeftijd tussen de 5-18 jaar die deelneemt aan een jeugdvakantie of -activiteit.
Discriminatie:	het ongeoorloofd onderscheid op grond van bepaalde, met name aangeboren kenmerken zoals: ras, geslacht, mentale of fysieke toestand, leeftijd, godsdienst, levensovertuiging en seksuele geaardheid of culturele achtergrond.
Jeugdactiviteit:	een georganiseerde activiteit voor jeugd zonder verblijf.
Jeugdvakantie:	een georganiseerde vakantie voor jeugd met tenminste één nacht verblijf.
Machtsmisbruik:	het gebruik van de macht, het gezag of het vertrouwen dat een begeleider op niet geoorloofde wijze inzet richting de deelnemer(s).
Pesten/mobbing:	systematisch vernederend, intimiderend of vijandig gedrag, gericht op steeds dezelfde persoon, die zich hiertegen niet of nauwelijks kan verweren.
Seksueel grensoverschrijdend gedrag:	elke vorm van seksueel gedrag of seksuele toenadering, in verbale, non-verbale of fysieke zin, opzettelijk of onopzettelijk, die door de persoon die het ondergaat als ongewenst of gedwongen wordt ervaren, zoals aanranding, verkrachting, seksuele mishandeling, seksueel misbruik.
Vertrouwenspersoon:	objectief en onafhankelijk aanspreekpunt voor deelnemers in het geval van vragen en problemen.

Reikwijdte

Deze gedragscode is van toepassing op alle begeleiders, andere personen die (al dan niet vrijwillig) werkzaamheden verrichten, de deelnemers en de aanbieders.

Vaststelling

Deze gedragscode wordt door de bedrijfsleiding gehanteerd met ingang van:

Dag:

Maand:

Jaar:

Naleving

De begeleider zal er actief op toezien dat de regels worden nageleefd door iedereen die bij de jeugdvakanties en -activiteiten is betrokken.

Maatregelen

- De desbetreffende persoon aanspreken op diens gedrag;
- Het bestuur van de aanbieder inlichten,
- Een officiële klacht indienen bij het bestuur van de aanbieder;
- De vertrouwenspersoon inschakelen;
- De politie inschakelen.

Compliance

- Het kenbaar maken van de gedragscode aan de begeleiders;
- Het geven van voorlichting over het organisatiebeleid van de aanbieder;
- Het in kaart brengen van de risico's met betrekking tot ongewenst gedrag;
- Het houden van toezicht op de naleving van de gedragscode;
- Scholing van de begeleiders;
- De inbedding van de gedragscode in het functionerings- en beoordelingsbeleid van de aanbieder.

Gedragsregels

- 1. De begeleider zorgt voor een omgeving en een sfeer waarbinnen de deelnemer zich veilig en gerespecteerd voelt.*

De deelnemer wordt gerespecteerd door de begeleider. Er mag geen onderscheid worden gemaakt naar of nadruk worden gelegd op ras, geslacht, mentale of fysieke toestand, leeftijd, godsdienst, levensovertuiging en seksuele geaardheid of culturele achtergrond van de deelnemer. Dat betekent dat de deelnemer zich zowel tijdens de activiteiten maar ook daarbuiten, bijvoorbeeld in de verblijfsruimtes, veilig dient te voelen.
- 2. De begeleider nuttigt geen soft- of harddrugs tijdens de jeugdvakantie en -activiteit.*

Alle vormen van softdrugs en harddrugs zijn niet toegestaan tijdens jeugdvakanties en -activiteiten.
- 3. Onder de leeftijdsgrens van 18 jaar is het gebruik van alcohol of rookwaren op de locatie niet toegestaan.*

De aanbieder draagt bij aan de maatschappelijke discussie met betrekking tot een veilige omgeving, te denken valt aan de (actieve) deelname aan campagnes 'NIX18' en 'Naar een rookvrije generatie', om deelnemers te informeren omtrent gezondheidsrisico's die kunnen intreden door het gebruik van alcohol en rookwaren.
- 4. De begeleider zorgt ervoor dat de deelnemer niet in zijn waardigheid wordt aangetast.*

Een deelnemer dient altijd met respect te worden benaderd en niet in diens waardigheid te worden aangetast. De begeleider onthoudt zich van discriminerende, kleinerende of seksueel overschrijdende opmerkingen en gedragingen. Dit geldt tijdens de jeugdvakanties en -activiteiten, maar ook daarbuiten.
- 5. De begeleider onthoudt zich van het privéleven van de deelnemer en maakt slechts een inbreuk op het vorenstaande indien deze inbreuk functioneel noodzakelijk is.*

De begeleider is zich bewust van diens positie, ook na afloop van de jeugdvakantie of -activiteit. De begeleider houdt een gepaste afstand tot de deelnemer en dringt niet verder door in het privéleven van de deelnemer; te denken valt aan het stellen van onnodig vragen met betrekking tot het privéleven of afspraken te maken die geen betrekking hebben om de jeugdvakantie of -activiteit.
- 6. De begeleider onthoudt zich van elke vorm van discriminatie, seksueel grensoverschrijdend gedrag en machtsmisbruik tegenover de deelnemer. Alle seksuele handelingen, -contacten en -relaties tussen de begeleider en de deelnemer zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik.*

De positie van de begeleider mag nooit gebruikt worden voor doeleinden die in strijd zijn met diens verantwoordelijkheid. Voorbeelden van grensoverschrijdend gedrag zijn:

- een seksueel/erotisch geladen sfeer scheppen ten aanzien van de deelnemer;
- seksueel getinte opmerkingen en insinuaties jegens de deelnemer, zoals grof taalgebruik of schuine moppen;
- het stellen van vragen over seks aan de deelnemer;
- de deelnemer op een niet-functionele wijze bekijken, waarbij de ogen gericht zijn op de geslachtskenmerken van de deelnemer;
- met seksueel gedrag ingaan op verliefde gevoelens, seksuele verlangens of fantasieën van de deelnemer;
- bevrediging van eigen seksuele en/of agressieve verlangens;
- alle seksuele handelingen en relaties tussen de begeleider en de deelnemer, zijn ontoelaatbaar en strafbaar volgens artikel 249 Wetboek van Strafrecht.

7. *De begeleider raakt de deelnemer niet op een zodanige wijze aan, dat de deelnemer deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard zal ervaren.*

De begeleider dient ervoor te zorgen dat daar waar lichamelijk contact noodzakelijk en functioneel is voor de uitvoering van activiteiten, dit contact of deze aanrakingen nooit verkeerd - in de zin van seksueel grensoverschrijdend gedrag - kan worden geïnterpreteerd. Voorbeelden van grensoverschrijdend gedrag zijn:

- bij begroeten of afscheid nemen te lang lichamelijk contact houden;
- als begeleider niet de deelnemer tegen zich aandrukken;
- andere door de deelnemer ongewenste aanrakingen.

8. *De begeleider gaat tijdens alle activiteiten zeer terughoudend en met respect om met de deelnemer en de ruimten waarin de deelnemer zich bevindt, zoals de kleedkamer, slaapkamer en douchegelegenheden.*

Terughoudend en met respect omgaan met de deelnemer betekent bijvoorbeeld dat:

- de begeleider en de deelnemer samen een activiteit uitvoeren, maar met bijvoorbeeld een extra begeleider of meerdere deelnemers;
- de begeleider en de deelnemer in ieder geval niet op één kamer samen overnachten;
- de begeleider mag niet zonder aankondiging de kleedkamer of de slaapkamer betreden waarin de deelnemer of de deelnemers zich bevinden;
- de begeleider zal niet gesprekken dan wel overleg met de deelnemer in de kleedkamer of de slaapkamer voeren.

9. *De begeleider beschermt de deelnemer naar vermogen tegen alle vormen van discriminatie, seksueel grensoverschrijdend gedrag en machtsmisbruik en ziet er actief op toe dat de gedragscode door iedereen die bij de deelnemer betrokken is, wordt nageleefd.*

Binnen zijn mogelijkheden heeft de begeleider de verantwoordelijkheid voor de veiligheid en het welzijn van de deelnemer. De begeleider zal de daarvoor redelijke en noodzakelijke maatregelen nemen ter voorkoming van lichamelijke en geestelijke schade, veroorzaakt door discriminatie, seksueel grensoverschrijdend gedrag of machtsmisbruik. De begeleider is gehouden om met personen of instanties (bijvoorbeeld ouders, verzorgers of school) samen te werken.

10. Indien de begeleider gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met de gedragscode en bij vermoedens van discriminatie, seksueel grensoverschrijdend gedrag en machtsmisbruik, is de begeleider gehouden hiervan melding te maken bij de directie of de vertrouwenspersoon van de aanbieder.

Daar waar de begeleider gedrag signaleert dat niet overeenkomt met deze gedragscode en zeker bij vermoedens van discriminatie, seksueel grensoverschrijdend gedrag of machtsmisbruik, is de begeleider gehouden melding te maken bij de directie of vertrouwenspersoon van de aanbieder. De begeleider doet dat binnen diens mogelijkheden en zo spoedig na constatering of vermoeden van een overtreding.

11. De begeleider geeft of ontvangt van de deelnemer geen (im)materiële vergoedingen met de kennelijke bedoeling tegenprestaties te vragen of te verlenen.

De begeleider geeft of ontvangt geen financiële beloning of geschenken van of aan de deelnemer. Door het geven of aannemen hiervan kunnen objectiviteit en onafhankelijkheid van begeleider of deelnemer in het gedrag komen.

12. In die gevallen waarin de gedragsregels niet (direct) voorzien, of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaald gedrag zal de begeleider handelen in de geest van de gedragscode en is hij verplicht hiervan melding te maken bij de directie of de vertrouwenspersoon van de aanbieder.

Dit betekent dat de begeleider ook alert dient te zijn op gedragingen die niet direct discriminerend, seksueel grensoverschrijdend of machtsmisbruikend zijn, maar niet passen binnen de gedragscode. Ook in dit geval dienen passende maatregelen te worden genomen, zoals het aanspreken van de betreffende persoon of personen.

13. Iedere begeleider zal aan het begin van diens dienstverband een geldige VOG verklaring overleggen.

De veiligheid van de deelnemers staat voorop, op grond waarvan begeleiders zorgvuldig worden geselecteerd, alvorens ze hun bijdrage leveren aan de jeugdvakanties en jeugdactiviteiten.

Vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon heeft de status van een onafhankelijk adviesorgaan en heeft een geheimhoudingsplicht.

Aan het begin van de jeugdvakantie en/ of jeugdactiviteit worden de deelnemers erop geattendeerd welke persoon de functie van vertrouwenspersoon bekleedt en waar de deelnemers de voornoemde vertrouwenspersoon kunnen bereiken. De deelnemers hebben de mogelijkheid eventuele vragen te stellen aan de vertrouwenspersoon. Naast het stellen van vragen hebben deelnemers de mogelijkheid om een melding te doen bij de vertrouwenspersoon in het geval van een (eventuele) schending van de gedragsregels door een begeleider.

Werkzaamheden

De werkzaamheden van de vertrouwenspersoon zijn:

- De opvang en begeleiding van deelnemers die last hebben van ongewenste omgangsvormen;
- Het analyseren van voorvallen en adviseren hierover en de verwijzing naar professionele hulpverleners c.q. de politie;
- Het voorlichten en informeren van deelnemers over de werkwijze van de vertrouwenspersoon;
- Het geven van advies aan het management over het voorkomen van ongewenst gedrag.

Melden van een voorval

Bij elke melding kan de vertrouwenspersoon advies geven aan de wettelijke vertegenwoordiger(s) van de deelnemer.

Melding bij de politie kan ook door een ander gedaan worden (bijv. directie) op anonieme basis (dit is van belang als er meer klachten over de verdachte zijn binnengekomen). Bij melding op anonieme basis blijven politieonderzoek en strafrechtelijke vervolging achterwege.

Aangifte

Aangifte kan alleen door het slachtoffer zelf worden gedaan. Hierbij wordt een proces-verbaal opgemaakt en zal de politie op zoek gaan naar bewijzen. De officier van justitie bepaalt op grond van die bewijzen of de verdachte moet voorkomen.

Taken vertrouwenspersoon

- De vertrouwenspersoon heeft de status van een onafhankelijk adviesorgaan bij de aanbieder;
- De vertrouwenspersoon zorgt voor goede bereikbaarheid;
- Binnengekomen meldingen worden direct gemeld bij de directie;
- De vertrouwenspersoon rapporteert aan de directie. Een afschrift wordt aan de melder/klager verzonden;
- De vertrouwenspersoon heeft een geheimhoudingsplicht,
- De vertrouwenspersoon treft redelijke voorzorgsmaatregelen om het vertrouwelijk karakter van de communicatie te waarborgen;
- Ad hoc kan besloten worden dat de vertrouwenspersoon zich voor de behandeling van een specifieke melding terugtrekt. Voor de behandeling van die melding kan een plaatsvervangende vertrouwenspersoon aangesteld worden;
- De vertrouwenspersoon kan een deskundige raadplegen;
- Indien in enig jaar geen meldingen worden ontvangen, zal de vertrouwenspersoon een verklaring van “geen meldingen ontvangen” doen toekomen aan de directie;
- Meldingen die naar mening van de vertrouwenspersoon niet tot haar verantwoordelijkheid behoren, worden niet in behandeling genomen. De vertrouwenspersoon stelt de klager hiervan op de hoogte; daarbij biedt zij de klager de mogelijkheid om melding bij de juiste instantie neer te leggen dan wel de vertrouwenspersoon te machtigen de melding aanhangig te maken;
- Meldingen van de vertrouwenspersoon worden geanonimiseerd;
- De vertrouwenspersoon hanteert het gebruik van 'hoor en wederhoor';
- Wanneer binnen de termijn van zes weken geen nadere actie behoeft te worden ondernomen, sluit de vertrouwenspersoon het dossier af;
- De sluiting van een dossier wordt door de vertrouwenspersoon schriftelijk gemeld aan de directie;
- Indien de aard van een gedraging of incident dat rechtvaardigt, kan de vertrouwenspersoon betrokkene, alsmede de directie, de aanbeveling doen om aangifte te doen dan wel anderszins passende maatregelen adviseren;
- Aan de vertrouwenspersoon overgelegde stukken worden na bestudering en advisering vernietigd, behoudens een exemplaar dat in het dossier wordt gearchiveerd. De vertrouwenspersoon zal stukken nadat zij zijn gearchiveerd gedurende een termijn van maximaal 2 jaren nadat de klacht is afgehandeld bewaren.

Kennisgeving

Hierbij verklaart begeleider kennis te hebben genomen van de gedragscode en een afschrift van de gedragscode te hebben ontvangen.

In tweevoud ondertekend:

Ondertekening begeleider

Ondertekening directie

Naam aanbieder:

Naam aanbieder:

.....

.....

Voor- en achternaam:

Namens deze, naam:

.....

.....

Handtekening:

Handtekening:

.....

.....

Plaatsnaam:

Plaatsnaam:

Datum:

Datum: